

Odborný článek

Užívanie poľovných revírov na Slovensku - medzi Scyllou a Charybdou

Tomáš Mészáros

Autor pôsobí ako odborný asistent na Katedre teorie práva a sociálnych vied Právnické fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. V jeho akademickém pôsobení rezonujú rôzná interdisciplinárna témata na pomezí práva, filozofie, etiky či filmovej vedy, rovnako tak snaha propojovať teoretická témata s praktickými aspektami, pre ktorú nachádza inšpiráciu v advokátni praxi.

Abstrakt

Cieľom článku je analýza aktuálnej platnej slovenskej právnej úpravy týkajúcej sa problematiky užívania poľovných revírov, konkrétne spôsobu postoupení tohto užívania. Aplikatívna praxe poukazuje na to, že súčasný právny stav spôsobuje mnoho sporov. Subjekty, ktoré sa v týchto sporoch snažia domoci ochrany svojich práv, sa nachádzajú v komplikovanej situácii - na jednej strane je zpochybňovaná možnosť ochrany ich subjektívnych práv v rovine správneho sudníctva a zároveň je náročná i občianskoprávna súdna ochrana. Článok sa venuje príčinám vzniku tohto problému a zároveň skúma modely riešení v legislatívnej rovine (de lege ferenda). Tento článok bol podporený Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe zmlouvy č. APVV-18-0199.

Abstract

The aim of the article is to analyze Slovak legislation concerning the issue of the use of hunting grounds, especially the procedure of assigning the use of hunting grounds. The current legal situation causes several disputes. These disputes are defined by the special procedural situation of the disputes parties - on the one hand, the possibility of application of the administrative procedures is questioned by courts and at the same time civil law protection is also problematic. The article deals with the causes of this problem and at the same time examines models of solutions at the legislative level.

1. Spoločenská percepcia problému: boj o poľovné revíry

Poľovníctvo patrí k aktivitám, ktoré má v slovenskom prostredí stáročnú tradíciu. Táto skutočnosť je determinovaná vhodnými prírodnými podmienkami, ako aj dostatkom voľne žijúcej zveri vysokej genetickej hodnoty.

Významný status tejto aktivity priznáva v normatívnej rovine aj samotný zákon č. 274/2009 Z. z., o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,¹ v ktorom je explicitne konštatované, že poľovníctvo je súčasťou nášho kultúrneho bohatstva.²

Súbežne s dlhou históriou faktického výkonu poľovníctva na našom území sa rozvíja aj právna regulácia tejto aktivity. Z dobových dokumentov je zrejmé, že poľovné revíry boli vytvorené už v rannom období v rokoch panovania Štefana I. (1000 – 1038), pričom prvá písomná zmienka o práve na poľovanie pochádza z roku 1075. Je ňou donačná listina, ktorou sa opátstvu vo Svätom Beňadiku, okrem úžitkov z pôdy, dáva aj právo na poľovanie a lov rýb.³

Súčasná všeobecná laická predstava o poľovníctve je spájaná s bezprostredným lovom zveri, avšak úloha poľovníctva je koncipovaná omnoho širšie a nie je vhodné ju zúžiť len na samotný lov. V súčasnosti je možné badať snahu o hľadanie výraznejších prienikov medzi poľovníctvom a ochranou životného prostredia. V dôsledku prepájania poľovníctva s ekologickou agendou narastá aj verejnoprávny význam tejto aktivity.

Je zrejmé, že výkon práva poľovníctva sa realizuje vždy v určitom čase a priestore. Z priestorového hľadiska je kľúčovým legislatívnym pojmom poľovný revír, ktorý je definovaný ako poľovný pozemok alebo súbor súvislých poľovních pozemkov jedného alebo viacerých vlastníkov vymedzených v rozhodnutí orgánu štátnej správy poľovníctva, v ktorom možno vykonávať právo poľovníctva, pričom za poľovný revír sa považuje aj samostatná zvernica a samostatná bažantnica.⁴

Začiatkom deväťdesiatych rokov predstavovala výmera poľovnej plochy na našom území 4 422 674 ha a bola rozdelená na 1 310 poľovních revírov. Od roku 1992⁵ došlo pri prakticky nezmenenej výmere poľovnej plochy k významným zmenám, najmä vo výmere a počte poľovních revírov. Pre porovnanie – v roku 1998 bolo na Slovensku 1 747 poľovních revírov (nárast o 437 poľovních revírov). Priemerná výmera poľovného revíru predstavovala 2 543 ha (zníženie o 757 ha).

V roku 2017 výmera poľovních pozemkov na Slovensku tvorila spolu 4 427 344 ha a uznaných bolo 1 877 poľovních revírov s priemernou výmerou poľovného revíru 2358,73 ha. Medzi výmerami jednotlivých poľovních revírov sú veľké rozdiely, pohybujú sa v rozpätí od 504 ha do 42 164 ha.⁶

O využití práva poľovníctva v jednotlivých poľovních revíroch rozhoduje vlastník samostatného poľovného revíru alebo vlastníci spoločného poľovného revíru, pričom platí, že poľovný revír môžu užívať sami, prostredníctvom nimi založenej poľovníckej organizácie alebo jeho užívanie môžu postúpiť zmluvou o užívaní poľovného revíru.⁷

Posledná zo zmienených modalít užívania poľovného revíru spôsobuje v praxi najväčšie problémy a je základom mnohopočetných sporov, ktoré sa týkajú poľovních revírov naprieč celým Slovenskom. Z miernou dávkou páťosu by sme tieto spory mohli označiť ako „boj o poľovné revíry.“

Základné kontúry týchto sporov sú takmer totožné⁸ a sú vymedzené na osi subjektov zhromaždenie vlastníkov poľovních pozemkov – budúci užívateľ poľovného revíru – okresný úrad.

2. Právny kontext boja o poľovné revíry

Jadrom problému je samotný mechanizmus, akým sa postupuje užívanie poľovného revíru.⁹ Tento mechanizmus je možné rozdeliť na dve etapy: prvá etapa je rozhodovanie o postúpení užívania poľovného revíru vlastníckmi poľovných pozemkov (súkromnoprávna fáza) a druhá etapa je evidencia zmluvy o užívaní poľovného revíru okresným úradom (verejnoprávna fáza).

V prvej fáze rozhodujú vlastníci poľovných pozemkov na zhromaždení vlastníkov poľovných pozemkov o postúpení užívania poľovného revíru.¹⁰ Takéto zhromaždenie zvoláva zástupca najmenej jednej tretiny vlastníkov poľovných pozemkov písomnou pozvánkou alebo verejnou vyhláškou, ktorá musí byť zverejnená vo všetkých dotknutých obciach obvyklým spôsobom najmenej 5 pracovných dní pred konaním zhromaždenia.

Samotné zhromaždenie je uznášaniaschopné, ak je na ňom prítomná najmenej nadpolovičná väčšina vlastníkov poľovných pozemkov, pričom zhromaždenie rozhoduje nadpolovičnou väčšinou počítanou z výmery všetkých poľovných pozemkov začlenených do daného poľovného revíru.¹¹

Priebeh zhromaždenia sa povinne osvedčuje notárskou zápisnicou,¹² ktorej prílohou je listina prítomných.¹³ Zápis do listiny prítomných zabezpečuje a overuje zvolávateľ.

Na takomto zhromaždení sa rozhoduje de facto o základných náležitostiach zmluvy o užívaní poľovného revíru. Konkrétne, vlastníci poľovných pozemkov hlasujú najmä o:

- subjekte, ktorému bude právo užívať poľovný revír postúpené (budúci užívateľ),¹⁴
- výške a spôsobe vyplatenia náhrady za postúpenie užívania poľovného revíru za každý hektár poľovného pozemku, ako aj
- ďalších podmienkach užívania poľovného revíru.

Na zhromaždení sú zároveň zvolení splnomocnenci, ktorým sa určí konkrétny rozsah zastupovania vlastníkov poľovných pozemkov, najmä poverenie na podpis zmluvy o užívaní poľovného revíru. Primárnou úlohou splnomocnencov je zastupovať vlastníkov poľovných pozemkov v druhej etape (vo verejnoprávnej fáze) v pozícii účastníkov správneho konania v procese evidencie zmluvy.¹⁵

Evidenciu zmluvy vykonáva príslušný okresný úrad.¹⁶ Zákon o poľovníctve rámcovo vymedzuje procesný postup okresného úradu v procese evidencie zmlúv o užívaní poľovného revíru. Okresný úrad zmluvu:

- zaeviduje, ak ju uzatvorila fyzická osoba alebo právnická osoba podľa § 13 ods. 1 zákona č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve a ak ju podpísali vlastníci spoločného poľovného revíru vlastníci najmenej nadpolovičnú väčšinu poľovných pozemkov z výmery poľovného revíru. Súčasťou žiadosti o evidenciu zmluvy je notárska zápisnica osvedčujúca priebeh zhromaždenia;
- nezaeviduje zmluvu, ak na užívanie poľovného revíru je už zaevidovaná iná zmluva, ak zmluva nespĺňa náležitosti podľa § 14 ods. 3¹⁷ alebo ak zmluva nie je uzatvorená so subjektom podľa § 13 ods. 1.

Z predostretého abstraktného opisu sa môže javiť proces postúpenia užívania poľovného revíru ako jednoznačný a pomerne triviálny. Prax však poukazuje na opak.

Vzhľadom na často komplikovanú a mnohopočetnú štruktúru vlastníkov¹⁸ poľovních pozemkov začlenených do spoločného poľovného revíru dochádza k problémom už pri procese zvolania a priebehu zhromaždenia vlastníkov poľovních pozemkov. Častým javom je paralelné zvolanie dvoch zhromaždení (iniciováných odlišnými „záujemcami“ o užívanie poľovného revíru), poprípade zvolanie zhromaždenia na mieste (obvykle notárskom úrade), ktoré je vzdialené stovky kilometrov od územia poľovného revíru.

Samotný spor následne spočíva primárne v tom, či bolo takéto zhromaždenie zvolané v súlade so zákonnými podmienkami, najmä s ohľadom na či zvolávateľ zhromaždenia naozaj reprezentoval aspoň jednu tretinu vlastníkov poľovních pozemkov, respektíve či bolo samotné zhromaždenie uznášaniaschopné (tzn. či bola prítomná najmenej nadpolovičná väčšina vlastníkov poľovních pozemkov), poprípade, či s postúpením užívania poľovného revíru súhlasil dostatočný počet vlastníkov (tzn. nadpolovičná väčšina počítaná z výmery všetkých poľovních pozemkov začlenených do daného poľovného revíru).¹⁹

Tento konflikt sa nevyrieši ani v následnej druhej fáze pri evidencii zmlúv – skôr naopak, rozpor sa v dôsledku postupu okresných úradov väčšinou ešte prehĺbi.²⁰

Okresné úrady totižto nemajú zjednotený procesný postup pri evidenciách zmlúv o užívaní poľovného revíru. Niektoré úrady pristupujú k tomuto procesu skôr formalisticky a skúmajú výhradne len to, či sú splnené zákonom stanovené podmienky, tzn. pozitívne vymedzené podmienky v § 16 ods. 1 zákona č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve a negatívne podmienky vymedzené v § 16 ods. 2 rovnakého právneho predpisu.

Niektoré úrady však volia odlišný prístup a vychádzajúc zo zásady materiálnej pravdy²¹ preskúmajú aj obsah žiadostí a jej príloh, čiže skúmajú skutkový stav (súvisiaci so súkromnoprávnou fázou konania). V takýchto prípadoch sa zameriavajú napríklad aj na to, či zmluvu na zhromaždení schválila zákonom požadovaná nadpolovičná väčšina vlastníkov poľovních pozemkov, pričom okresný úrad skúma aj vierohodnosť notárskej zápisnice, poprípade iné informácie (námietky) súvisiace s priebehom súkromnoprávnej fázy konania.²²

Skutočný paradox však nastáva v situácii, keď ten istý okresný úrad postupuje v prípade jednej z predložených žiadostí formalisticky a v druhom prípade naopak preskúma skutkový stav. Prípady z praxe poukazujú na to, že takéto situácie nastávajú bežne.

Rébus spojený s postupom okresných úradov pri evidencii zmlúv o užívaní poľovného revíru nie je možné rozlúsknuť ani s pomocou ďalších štátnych orgánov, keďže rozhodovacia činnosť slovenských súdov a právne stanoviská prokuratúry sú v týchto prípadoch protichodné.

Ako ilustratívny príklad je možné uviesť právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý formuloval v konaní vedenom pod spisovou značkou 3Sžk/15/2017. V tomto konaní bol preskúmaný postup okresného úradu, ktorý zaevidoval zmluvu o užívaní poľovného revíru napriek tomu, že bol konfrontovaný s viacerými nedostatkami spojenými s konaním zhromaždenia – na tieto zákonné nedostatky bol upozornený jednak listom vlastníkov poľovních pozemkov a zároveň ich mohol identifikovať aj z notárskej zápisnice, v ktorej boli zaznamenané viaceré pripomienky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v tomto konaní skonštatoval, že prvou a základnou podmienkou je, že zmluvu o užívaní poľovného revíru musia podpísať vlastníci spoločného poľovného revíru vlastníci najmenej nadpolovičnú väčšinu poľovních pozemkov z výmery poľovného revíru. Táto

podmienka musí byť splnená už v čase uzatvárania zmluvy a preukázaná doložením dokladov o vlastníctve konkrétneho vlastníka pozemku zaradeného do poľovného revíru v čase jej uzatvárania, aby bolo možné naplniť hmotnoprávnu podmienku na uzavretie zmluvy a zistiť nadpolovičnú väčšinu poľovných pozemkov z výmery poľovného revíru. Splnenie zákonnej podmienky musí byť preukázané v čase uzatvárania zmluvy a následne je preverené správnym orgánom po predložení žiadosti o zaevidovanie zmluvy o postúpenie užívania poľovného revíru. Pokiaľ vlastníci (vzhľadom na veľký počet spoluvlastníkov pozemkov v poľovnom revíri) nepodpíšu takúto zmluvu osobne, je potrebné relevantným dokladom (písomným splnomocnením vlastníka) preukázať, kto za konkrétneho vlastníka koná a v akom rozsahu, kedy plná moc bola udelená, aby posudzovaný právny úkon bol perfektný z hľadiska hmotnoprávnych podmienok zákona.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ďalej v danej veci poznamenáva, že okresný úrad v danom prípade nevenoval dostatočnú pozornosť a nezistil skutočný stav veci, teda sám neskúmal, či zmluva o užívaní poľovného revíru spĺňa zákonné náležitosti, teda či je platne uzavretá. Najvyšší súd Slovenskej republiky zároveň konštatuje, že účinnosť zmluvy o užívaní poľovného revíru je podmienená zaevidovaním zmluvy úradom. Až zaevidovaním zmluvy príslušným úradom sa možno domáhať úspešného plnenia zo zmluvy. Zaevidovanie zmluvy tak nemá len evidenčný charakter, ale priamo sa dotýka vlastníckych práv na poľovných pozemkoch.

Najvyšší súd Slovenskej republiky taktiež upozorňuje, že pripustením opačného výkladu, a teda, že orgán verejnej správy pri zaevidovaní zmluvy o užívaní poľovného revíru skúma len formálne skutočnosti vymedzené zákonom č. 274/2009 Z. z., o poľovníctve, by mohla nastať situácia, že orgán verejnej správy by zaevidoval akúkoľvek zmluvu, ktorá by spĺňala len formálne skutočnosti, pričom z hľadiska hmotnoprávnych podmienok zákona by nemusela spĺňať ani jednu.

Suma sumárum, Najvyšší súd Slovenskej republiky záverom svojho rozhodnutia formuluje právny názor, v zmysle ktorého platí, že orgán verejnej správy je povinný preskúmať, či predmetnú zmluvu skutočne uzatvorila nadpolovičná väčšina vlastníkov poľovných pozemkov. Bez takéhoto skúmania ju nie je oprávnený zaregistrovať, keďže nemá preukázanú ani túto základnú podmienku.

K obdobnému záveru dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom skoršom rozhodnutí sp. zn. 4Sžo/72/2014 zo dňa 6.10.2015, v ktorom bolo taktiež konštatované, že splnenie zákonných podmienok súvisiacich so zvolaním zhromaždenia a jeho priebehu musia byť preukázané v čase uzatvárania zmluvy a následne aj preverené správnym orgánom po predložení žiadosti o zaevidovanie zmluvy o postúpenie užívania poľovného revíru v zmysle zákona o poľovníctve.

V kontrapunkte k prezentovanému právnenému záveru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je právne stanovisko Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. VI/3 Gd 103/16/10004 zo dňa 31. 5. 2016.²³ V tomto stanovisku Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky je konštatované, že správny orgán v rámci evidencie zmluvy nevykonáva dokazovanie, ale skúma len formálne skutočnosti vymedzené zákonom o poľovníctve. Správny orgán preto preveruje notársku zápisnicu o priebehu zhromaždenia vlastníkov iba z hľadiska existencie a obsahu zákonom vymedzených kritérií, na základe ktorých notárska zápisnica deklaruje splnenie podmienok upravených v zákone.

Podľa právneho názoru generálnej prokuratúry teda správny orgán realizujúci evidenciu zmluvy nie je oprávnený preskúmať obsah a správnosť notárskej zápisnice pri zaevidovaní zmluvy, platnosť priebehu zhromaždenia ani platnosť prejavov vôle zástupcov. Rovnako platnosť, tak aj neplatnosť zmluvy môže byť podľa názoru generálnej prokuratúry posúdená výlučne súdom a nie samotným

správnym orgánom v procese jej evidencie.

V tejto súvislosti je vhodné na okraj podotknúť, že právny názor Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky je v prípade týchto typov sporov relevantný z toho dôvodu, že prokuratúra vykonáva dozor nad zachovávaním zákonnosti orgánmi verejnej správy a prokuratúra je oprávnená v týchto prípadoch upozorniť na nezákonný postup prostredníctvom protestu prokurátora, respektíve v neskoršej fáze podať aj správnu žalobu.

Zaujímavosťou taktiež je, že k právnemu názoru generálnej prokuratúry inklinujú aj doktrínálne závery niektorých slovenských právnych vedcov.²⁴

„Neúspešný“ žiadateľ o evidenciu zmluvy o užívaní poľovného revíru, ako aj vlastníci poľovných pozemkov, majú v prípade, ak okresný úrad nezaeviduje „ich“ zmluvu, respektíve ak zaeviduje zmluvu druhého žiadateľa, zdanlivo dve základné procesné možnosti ochrany: (i) podanie správnej žaloby, v rámci ktorej sa budú domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti opatreniu orgánu verejnej správy alebo (ii) iniciovanie civilnej žaloby o určenie neplatnosti zmluvy o užívaní poľovného revíru a/alebo neplatnosti zhromaždenia vlastníkov poľovných pozemkov.²⁵

Prax však poukazuje na to, že ani jedna z existujúcich možností nie je optimálna.

Pri prvej alternatíve dochádza k situácii, kedy sa v súdnom konaní okresné úrady „bránia“ formalistickou argumentačnou líniou naviazanou na to, že v danom konaní sú v pozícii evidenčného správneho orgánu a teda nemajú právomoc preskúmavať skutkové okolnosti súvisiace s priebehom zhromaždenia vlastníkov poľovných pozemkov. Časť slovenských súdov (napriek právnemu názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky) túto argumentáciu akceptuje, čím sa de facto znižuje efektívna možnosť právnej ochrany prostredníctvom správnej žaloby.

Pri druhej alternatíve dochádza k situácii, kedy civilné sudy vo väčšine prípadov meritórne žaloby v tomto type sporov ani nepreskúmajú, keďže žaloby zamietnu z procesných dôvodov, a to predovšetkým z absencie naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti zmlúv.²⁶

Subjekty, ktoré sa v týchto sporoch snažia domôcť ochrany svojich práv, sa nachádzajú v komplikovanej procesnej situácii – na jednej strane je spochybňovaná možnosť ochrany ich subjektívnych práv v rovine správneho súdnictva a zároveň je náročná aj civilnoprávna súdna ochrana. Vlastníci poľovných pozemkov sa pomyselne nachádzajú medzi mýtickou Scyllou a Charybdou – ocitajú sa v bezvýchodiskovej situácii medzi dvoma neaplikovateľnými mechanizmami právnej ochrany.

3. Politická percepcia problému a návrhy de lege ferenda

Problémov existujúcich pri procese evidencie zmlúv o užívaní poľovného revíru si je vedomý aj štát. V rámcovom projektovom dokumente Koncepcia rozvoja poľovníctva v Slovenskej republike – národný program rozvoja poľovníctva a zachovania genofondu voľne žijúcej zveri, ktorý bol schválený uznesením vlády Slovenskej republiky č. 548 z 29. novembra 2017 je explicitne konštatované, že „aplikačná prax ukázala, že postup orgánov štátnej správy pri evidencii zmluvy o užívaní poľovného revíru je upravený nedostatočne, čo vedie k rôznej aplikácii zákona a množstvu konaní na prokuratúre a súdoch, v rámci ktorých boli vyslovené rôzne, aj protichodné právne názory.“

Po identifikácii problému nasleduje v danom dokumente aj krátke zhrnutie koncepčného zámeru,

v zmysle ktorého sa deklaruje nutnosť „právne podrobnejšie a jednoznačne určiť postup orgánov štátnej správy pri evidencii zmluvy.“

V nadväznosti na koncepciu rozvoja poľovníctva z roku 2017 bol v októbri roku 2019 vládou Slovenskej republiky predložený do parlamentu nový návrh zákona o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Vo všeobecnej časti dôvodovej správy k tomuto vládnomu návrhu zákona bolo uvedené, že tento návrh zákona *„zavádza nový systém vzniku užívacieho práva k poľovnému revíru, ktorý má nahradiť súčasné evidovanie zmluvy o užívaní poľovného revíru okresným úradom. Návrh zákona zavádza register užívateľov poľovných revírov, register poľovníckej stráže, register poľovníckych hospodárov a definuje informačný systém v poľovníctve.“*

V osobitnej časti dôvodovej správy sa už konkrétnejšie uvádza, že „existujúci proces evidencie zmluvy o užívaní poľovného revíru je nahradený zjednodušeným a presne zadefinovaným postupom – zápisom užívateľa poľovného revíru do registra užívateľov poľovných revírov. Dôvodom je nejednotnosť vo výklade a v následnej aplikácii súčasného postupu evidencie, čoho následkom je množstvo súdnych konaní a množstvo protestov prokurátora voči postupu orgánu štátnej správy poľovníctva.“

Nová navrhovaná koncepcia teda nahrádza predošlý evidenčný proces zmluvy konaním o zápise užívateľa poľovného revíru do registra užívateľov. Keďže tieto registre majú byť vedené okresnými úradmi (prostredníctvom informačného systému poľovníctva), okresné úrady budú naďalej zohrávať dôležitú úlohu vo verejnoprávnej fáze tohto procesu.

Dôležitým posunom v prípade tejto verejnoprávnej fáze je snaha predkladateľa návrhu zákona (vlády Slovenskej republiky) definitívne vyriešiť problém súvisiaci s rozsahom právomocí okresného úradu.²⁷ V návrhu zákona je presne zadefinované, čo je okresný úrad v rámci konania o návrhu na zápis užívateľa poľovného revíru do registra užívateľov oprávnený preskúmať. Za povšimnutie stojí, že nová legislatívna koncepcia sa prikláňa k právnomu záveru, ktorý doteraz zastávala Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, a teda v zmysle nových pravidiel by platilo, že okresný úrad nebude oprávnený preskúmať platnosť zmluvy ani platnosť rozhodnutí prijatých zhromaždením. Okresné úrady by mali v novom režime preskúmať len to, či je navrhovateľ výlučným vlastníkom všetkých poľovných pozemkov (ak ide o samostatný poľovný revír), respektíve či zmluva obsahuje všetky predpísané náležitosti a či v registri užívateľov nie je zapísaný už iný užívateľ predmetného poľovného revíru.

Skutočným prínosom a posunom smerom k vyriešeniu (procesnoprávných) problémov súvisiacich s bojmi o poľovné revíry sú však nové pravidlá, ktoré by sa mali uplatniť v prípade, ak je paralelne predložených viac návrhov na zápis rôznych užívateľov toho istého poľovného revíru do registra užívateľov.²⁸

Tieto pravidlá ustanovujú pre prípad toho, ak sa začali dve konania o zápise užívateľa poľovného revíru do registra užívateľov, v ktorých pri jednom poľovnom revíre o zápis užívateľa do registra užívateľov na základe zmluvy o užívaní poľovného revíru žiadajú dvaja rôzni navrhovatelia, povinnosť okresného úradu vyzvať navrhovateľa konania, ktoré začalo neskôr, aby v lehote do 30 dní od doručenia tejto výzvy, podal na súde žalobu na určenie neplatnosti tej zmluvy o užívaní poľovného revíru vo vzťahu ku ktorej začalo konanie skôr. Zároveň, okresný úrad rozhodne o prerušení oboch konaní počas plynutia tejto lehoty. Následne, ak „neskorší“ navrhovateľ podá žalobu na súd, okresný

úrad preruší konania o zápise užívateľa poľovného revíru do registra užívateľov do právoplatného rozhodnutia súdu. V opačnom prípade okresný úrad pokračuje len v skôr začatom konaní o zápise užívateľa poľovného revíru do registra užívateľov a konanie o neskoršom návrhu zastaví.²⁹

Právoplatnosťou rozhodnutia súdu o určení neplatnosti zmluvy o užívaní poľovného revíru, na základe ktorej okresný úrad rozhodol o zápise užívateľa poľovného revíru do registra užívateľov, sa zrušuje rozhodnutie o zápise užívateľa poľovníckeho revíru do registra užívateľov.

Dôležité je, že tento dôvod zániku zápisu užívateľa poľovníckeho revíru do registra užívateľov je aplikovateľný aj v iných prípadoch, keďže k súdnemu preskúmaniu nemusí dôjsť len v dôsledku žaloby na určenie neplatnosti zmluvy v prípade, že boli okresnému úradu predložené dve zmluvy o užívaní toho istého poľovného revíru. Žaloba o určenie neplatnosti zmluvy môže byť podaná aj vlastníkom poľovného pozemku, ktorý bol na zhromaždení prehlasovaný, alebo môže ísť o rozhodnutie súdu o zmluve, ktorá bola zaevidovaná okresným úradom podľa doterajšieho predpisu a súd dodatočne rozhodne o jej neplatnosti – okresný úrad má aj v takýchto prípadoch oprávnenie vymazať užívateľa poľovného revíru z registra užívateľov.

Podstatným dodatkom k uvedenému mechanizmu je aj fakt, že okresný úrad postupuje obdobne pri každom ďalšom začatom konaní o zápise užívateľa toho istého poľovného revíru do registra užívateľov.

Vládny návrh zákona o poľovníctve má v sebe explicitne inkorporovaný aj priestor pre podanie správnej žaloby,³⁰ avšak tú má k dispozícii ako účastník konania³¹ len navrhovateľ, ktorého žiadosť bola zamietnutá. Iné subjekty v zásade v novom režime nemajú ako efektívne uplatniť správnu žalobu a ako dostupný nástroj ochrany ich subjektívnych práv ostáva civilná žaloba na o určenie neplatnosti zmluvy.

Nový vládny návrh zákona teda dilemu, ktorá v súčasnosti v rámci boja o poľovné revíry existuje, rieši takým spôsobom, že prípadné spory primárne posúva do civilnoprávnej roviny a súdnu ochranu v rámci správneho súdnictva umožňuje len v úzkom rámci.

Vládny návrh zákona o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov však nezískal dostatočnú podporu poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a nebol postúpený do ďalšieho čítania v legislatívnom procese. Z tohto dôvodu ostáva situácia momentálne nevyriešená a rozkol pri postupoch okresných úradov zostáva naďalej arbitrárne nevyriešený.

Zaujal Vás tento článok?

Tímto to končiť nemusí. Článok najdete ve webovej podobe na:

<https://www.iurium.cz/2021/01/03/polovne-reviry/>

Zapojte se do diskuze. Jakýkoli názor, kritika, nápad či podnět je zde vítán.

Seznam poznámek pod čarou

1 Ďalej v texte už len ako zákon č. 274/2009 Z. z., o poľovníctve.

2 Poľovníctvom je súhrn činností zameraných na trvalo udržateľné, racionálne, cieľavedomé obhospodarovanie a využívanie voľne žijúcej zveri ako prírodného bohatstva a súčasti prírodných ekosystémov; je súčasťou kultúrneho dedičstva, tvorby a ochrany životného prostredia.

3 Koncepcia rozvoja poľovníctva v Slovenskej republike – národný program rozvoja poľovníctva a zachovania genofondu voľne žijúcej zveri schválená uznesením vlády Slovenskej republiky č. 548 z 29. novembra 2017

4 § 2 ods. 1 písm. p) zákona č. 274/2009 Z. z., o poľovníctve. V legálne definícii poľovného revíru sa vyskytuje aj pojem poľovný pozemok, ktorý je vymedzený ako každá plocha, ktorá je iná než zastavané územie obce, zastavaný pozemok, cintorín, nádvorie a dvor, ihrisko, ohradená záhrada, ovocinárska a lesná škôlka, vinica, sad, park, pozemok slúžiaci na farmový chov zveri, dráha, diaľnica, cesta I., II. a III. triedy, letisko a prístav, ostatný oplotený pozemok, ak nie je zvernicou, iný pozemok podľa rozhodnutia okresného úradu (všetky tieto plochy sú označované ako nepoľovná plocha).

5 Najmä v dôsledku prijatia zákona č. 403/1990 Zb., o zmiernení následkov niektorých majetkových krívd, a zákona č. 99/1993 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 23/1962 Zb., o poľovníctve, a zákon č. 100/1977 Zb.

6 Údaje sú čerpané z Koncepcie rozvoja poľovníctva v Slovenskej republike – národný program rozvoja poľovníctva a zachovania genofondu voľne žijúcej zveri schválená uznesením vlády Slovenskej republiky č. 548 z 29. novembra 2017.

7 EUPŤÁK, Martin. SARVAŠ, Matúš. *Zákon o poľovníctve – komentár k vybraným ustanoveniam*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2015. s. 60-64.

8 Jeden z takýchto sporov o poľovný revír Brehov pri Trebišove bol opísaný v článku „Aj pri Trebišove získali sporný revír poľovníci s väzbami na Smer. Protestuje aj okresný prokurátor.“ In: SME, 17.8.2020 [online]. Dostupné na internete: <<https://domov.sme.sk/c/22467827/nielen-foraiovi-polovnici-aj-pri-trebisove-ziskali-sporny-revir-lovci-s-vazbami-na-smer.html> [cit. 2020-14-11] In: Projustice.. > [cit. 2019-12-09]

9 S ohľadom na zákonnú terminológiu je vhodné uviesť, že užívaním poľovného revíru je výkon práva poľovníctva v poľovnom revíri.

10 § 5 zákona č. 274/2009 Z. z., o poľovníctve.

11 Na zhromaždení má hlas vlastníka poľovného pozemku váhu podielu na výmere vlastnených poľovných pozemkov v rámci výmeru poľovného revíru.

12 V súvislosti s notárskou zápisnicou a jej úlohou v procese evidencie zmlúv o užívaní poľovného

revíru je vhodné poukázať na nasledovné skutočnosti: „Podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Sžr/73/2016 v zmysle § 5 ods. 5 zákona o poľovníctve notár len osvedčuje priebeh zhromaždenia vlastníkov poľovních revírov, neosvedčil však splnenie zákonnej podmienky stanovenej pre evidenciu zmluvy v § 16 ods. 1 citovaného zákona. Osvedčiť priebeh zhromaždenia vlastníkov a osvedčiť, že zmluvu podpísala zákonná väčšina vlastníkov pozemkov v poľovnom revíri sú dve rozdielne skutočnosti. Je nesprávne a nelogické považovať ich za totožné. Notár teda neosvedčuje, že zmluvu podpísala zákonom stanovená väčšina, túto skutočnosť má povinnosť skúmať okresný úrad ako podmienku pre jej evidenciu. Z uvedených názorov vyplýva, že okresný úrad je povinný overovať skutočnosti, či zmluvu podpísali vlastníci nadpolovičnej väčšiny poľovních pozemkov a v administratívnom spise takýto postup uvádzať.“ SREBALOVÁ, Mária. K postupu pri evidencii zmluvy o postúpení užívania poľovného revíru (v kontexte použitia všeobecného predpisu o správnom konaní). In: *Acta Facultatis Iuridicae Universitatis Comenianae*. – Roč. 38, č. 2 (2019), s. 293.

13 Listina prítomných obsahuje identifikáciu vlastníkov poľovních pozemkov spojenú s informáciou o výmere poľovních pozemkov pripadajúcich jednotlivým vlastníkom a podiel výmery vlastnených poľovních pozemkov k celkovej výmere poľovného revíru.

14 Zákon taxatívne stanovuje okruh subjektov (§13 ods. 1 zákona č. 274/2009 Z. z., o poľovníctve), na ktoré je možné postúpiť užívanie poľovného revíru, okrem iných subjektov sú tu zaradené fyzické osoby, za predpokladu ak vlastní viac ako 50 % výmery poľovních pozemkov začlenených do poľovného revíru, ako aj poľovnícke organizácie, resp. ďalšie subjekty.

15 § 16 zákona č. 274/2009 Z. z., o poľovníctve.

16 Konkrétne pozemkové a lesné odbory okresných úradov.

17 Zmluva musí obsahovať najmä: (i) identifikačné údaje užívateľa poľovného revíru a identifikačné údaje splnomocnencov poverených podpisom zmluvy, (ii) údaje o poľovnom revíri podľa rozhodnutia o uznaní, (iii) výšku a spôsob vyplatenia dohodnutej náhrady za postúpenie užívania poľovného revíru za každý hektár poľovného pozemku, (iv) dohodnuté podmienky užívania poľovného revíru, (v) podmienky zmien a doplnkov, (vi) dátum uzatvorenia zmluvy a podpisy zástupcov zmluvných strán a (vii) odklad účinnosti zmluvy podmienený zaevidovaním zmluvy okresným úradom.

18 Pri viacerých poľovních revíroch s väčšou rozlohou sa môže jednať o rádovo stovky vlastníkov.

19 Potenciálnych problémov, ktoré pri týchto zhromaždeniach môžu vznikať, je samozrejme viacero – v texte sme sa zamerali len na tie najčastejšie. Ďalšie porušenia zákona zvyknú súvisieť s nedodržaním zákonných lehôt na zverejnenie vyhlášok (pozvánok) pri zvolaní zhromaždenia, prekročením rámca, na ktorý boli splnomocnenci na zhromaždení poverení alebo uprednostnením nevýhodnejších ponúk náhrady za postúpenie užívania poľovného revíru (pri revíroch, kde je majoritným vlastníkom pozemkov štát).

20 Detailnejší pohľad na tento problém optikou správneho práva: SREBALOVÁ, Mária. K postupu pri evidencii zmluvy o postúpení užívania poľovného revíru (v kontexte použitia všeobecného

predpisu o správnom konaní). *Acta Facultatis Iuridicae Universitatis Comenianae*, roč. 38, č. 2, 2019, s. 288-289.

21 K zásade materiálnom práve v správnom konaní – POTÁŠCH, Peter. HAŠANOVÁ, Janka. VALLOVÁ, Jana. MILUČKÝ, Jozef. MEDŽOVÁ, Daniela. *Správny poriadok*. 3. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 11-12.

22 Aj keď zákon č. 274/2009 Z. z., o poľovníctve, vylučuje aplikáciu správneho poriadku na proces evidencie zmlúv o užívaní poľovného revíru, právna teória a prax sa zhoduje v tom, že ustanovenia o základných pravidlách správneho konania a procesnoprávne princípy (viazanosť právom, konanie v primeranej lehote, legitímneho očakávania, materiálnej pravdy a transparentnosti) sa primerane použijú aj pre proces evidencie zmlúv o užívaní poľovného revíru. Pozri napríklad: SREBALOVÁ, Mária. K postupu pri evidencii zmluvy o postúpení užívania poľovného revíru (v kontexte použitia všeobecného predpisu o správnom konaní). *Acta Facultatis Iuridicae Universitatis Comenianae*, roč. 38, č. 2, 2019, s. 292.

23 Vymedzeného právneho názoru sa Generálna prokuratúra Slovenskej republiky pridrižiava do dnešných dní, o čom svedčí napríklad jej stanovisko zo 17.8.2020 (VI/2 Gd 215/20/1000-5).

24 „Súhlasíme s názorom prokuratúry, že okresný úrad nie je oprávnený preskúmať obsah a správnosť notárskej zápisnice pri zaevidovaní zmluvy, platnosť priebehu zhromaždenia ani platnosť prejavov vôle zástupcov.“ SREBALOVÁ, Mária. K postupu pri evidencii zmluvy o postúpení užívania poľovného revíru (v kontexte použitia všeobecného predpisu o správnom konaní). *Acta Facultatis Iuridicae Universitatis Comenianae*, roč. 38, č. 2, 2019, s. 296.

25 Podanie podnetu na prokuratúru nie je s ohľadom na presadzovaný právny názor Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky efektívnym nástrojom.

26 K naliehavému právnomu záujmu pri určovacích žalobách pozri: ŠTEVČEK, Marek. FICOVÁ, Svetlana. BARICOVÁ, Jana. MESIARKINOVÁ, Soňa. BAJÁNKOVÁ, Jana. TOMAŠOVIČ, Marek. *Civilný sporový poriadok*. 1. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 492-494.

27 § 18 až 26 vládneho návrhu zákona o poľovníctve

28 § 23 a nasledujúce vládneho návrhu zákona o poľovníctve.

29 Proti tomuto rozhodnutiu o zastavení konania nie je prípustné odvolanie.

30 Správnu žalobu na preskúmanie právoplatného rozhodnutia o zamietnutí zápisu užívateľa poľovného revíru do registra užívateľov

31 V tomto novom mechanizme je explicitne stanovené, že účastníkom konania o zápise užívateľa poľovného revíru do registra užívateľov je len navrhovateľ. Okresný úrad umožní nazrieť do spisu a urobiť si výpis, odpis alebo kópiu aj iným osobám, ak preukážu odôvodnenosť svojej požiadavky.